

orden». W. Krause (*Runeninschriften im älteren Futhark*, 1937) slutligen skiljer definitivt på **alu** och **h**: »In **h** möchte ich am ehesten die Hagelrune als Symbol sehen, die Verderben über die den Grabfrieden bedrohenden Mächte bringen soll».

Även om r. 1–3 **sir** råda olika meningar. Bugge förklarar dem som ett demonstrativpronomen uppkommet ur en parallellform till fsv. *sa*, nämligen **se* (= ags. *se*) med tillfogad nom.-ändelse -*r*. Detta demonstrativpronomen skulle avse stenen själv, och hela inskriftens innehåll skulle vara »denne (Sten) er et Værn». Liksom alla andra forskare utgår Bugge från att stenens inskrift är fullständig. Jfr även A. Bæksted, *Målruner* (1952), s. 305. Jungner konstaterar (a. a. 1924), att någon nöjaktig förklaring av **sir** väl knappast är given, och han frågar sig, om det skulle kunna vara »en verbform, en tidigt i svagton reducerad pres. konj. *si-jais* (got.) > **sir** 'vare du'». Han fortsätter: »Ristaren har då med tanke på den döde sagt till stenen: 'vare du ett värn'». I sina senare, ytterst kortfattade anteckningar vidhåller han sin uppfattning av texten men modifierar innehållet, synbarligen med tanke på att stenen kan ha burit runor före **sir**. Utan närmare kommentar har han antecknat: »... **sir aluh** '(Stilla?) må du vara; jag har värn'». Krause (a. a. 1937) ansluter sig i huvudsak till Jungners först uttalade mening och översätter: »Mögest Du (der Stein) ein Schutz (für das Grab) sein!»

Ehuru fyndomständigheterna intet bevisa om Kinnevestenens ursprungliga ändamål, anser Krause (a. a. 1937), att den med all sannolikhet har varit placerad inuti en grav, och Jungner fastslår (a. a. 1924): »Säkrare än någon annan av Västergötlands urnordiska runstenar har Kinneve-stenen samband med de döda, med döds kult.» De bygga förmodligen sin uppfattning, som förresten även L. F. A. Wimmer uttalar (*Die Runenschrift*, 1887, s. 308), på av Stephens (*ONRM* 3, 1884, s. 22) meddelade uppgifter, som han säger sig ha fått från den förste tillvaratagaren, komminister Joh. Lagerblom: »Several small gravemounds—now nearly ruined by agricultural improvement—are still left near the spot where the stone was pickt up, and it is clear that this piece must have come from one of the olden hows. Its minute size shows it to have lain *inside* the grave.» Och enligt Jungner »skulle icke blott Kinneve-stenens utan jämväl Noleby- och Vånga-stenarnas inskrifter [Vg 63 och 65] ha en magiskt-religiös innebörd, åsyfta gravens fredande eller hämnd över den dödes fiender. Stenarnas ringa storlek eller anspråkslösa form stämmer med att inskrifterna ej synas vända sig till människornas värld.»

S. Agrell har i *Runorna talmystik* (1927) tillagt Vg 134 talmagisk karaktär, en uppfattning som dock vederlagts av Bæksted a. a.

Även om den senaste uppfattningen av själva runorna och språkformerna synes vara acceptabel, måste inskriftens innehåll ändå förbli oklart. Stenens karaktär av skyddsmedel är utom tvivel, men frågan till vilkens båtnad ristaren har mejslat sin magiska skrift — en levandes eller en döds — kan icke med visshet besvaras.

Dateringen av Vg 134 är ganska osäker. Flertalet forskare hänför den dock till 600-talet.

135. Kinneve sn, Hassla by.

Litteratur: B 979, L 1327. J. Peringskiöld, *Monumenta* 9, bl. 62; N. R. Brocman, *Sagan om Ingvar Widtfarne* (1762), s. 159; K. Torin, *Register* 1875 (VFA); O. Montelius, *Svenska runstenar om färder österut* (i: *Fornvännen* 1914, s. 91, 124).

Avbildningar: Ulf Christoffersson, bläckteckning 1687 (i KB F 1 7 a, bl. 11), träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta* samt B 979).

Runstenen är nu försvunnen.

Enligt påskriften på U. Christofferssons teckning 1687 stod stenen »Wedh Hassle by. Frökinds häradt». Även träsnittet i J. Peringskiölds *Monumenta* har påskriften: »Wid Hassla by, Frökinds härad.» I *Bautil* är Ortsbestämningen genom tryckfel »Haflaby». J. G. Liljegren registrerar stenen (L 1327) på »Hasle by» i Hassle sn, Vadsbo hd. Detta måste vara ett misstag. Den omtalade teckningens placering i Christofferssons handskrift gör det sannolikt, att stenen har stått vid Hassla by i Kinneve sn.

Uppgift om stenmaterialet saknas. Stenen synes ha varit c:a 1,50 m. hög och ristad på två angränsande sidor.

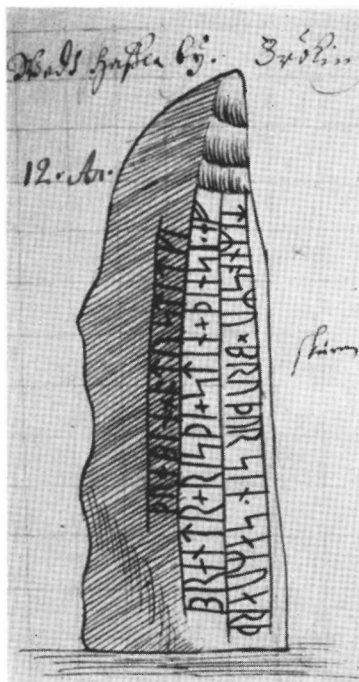

Fig. 228. Vg 135. Kinneve sn, Hassla by.
Efter teckning av Christofersson.

Fig. 229. Vg 135. Kinneve sn, Hassla by. Efter
träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 979).

Inskrift (enligt Christoferssons teckning):

brantr + rispi + stin + pinsi · eftir nosmu × brupur sin · sar uarþ prebin × o tustitki

Brandr resti sten þennsi æftir Asmun[d](?), broður sinn. Sar varð drepinn a østrvegi(?).

»Brand reste denna sten efter Åsmund(?). Han blev dräpt i österväg(?).»

Till läsningen: Troligen bör man räkna med åtminstone ett par felläsningar av tecknaren. 26–30 **nosmu** kan möjligen återge namnet *Asmund* (ack.). 26 **n** torde i så fall vara felläsning för ett skiljetecken ×. Efter 30 **u** kan ha funnits en **t**-runa, som förbisatts av tecknaren eller varit skadad. Runföljden 54–61 **tustitki** rymmer säkerligen också ett eller annat missuppfattat tecken. 54 **t** är måhända felläsning för **a**.

Namnet *Brandr* är känt från flera runinskrifter, se U 1026. Det är ursprungligen ett tillnamn, bildat av motsvarande appellativ med betydelsen 'stock' (se E. Hellquist i *Xenia Lideniana*, 1912, s. 98).

Om uttrycket *a østrvegi* se S. B. F. Jansson i *Fornvännen* 1954, s. 23 f.

136. Kinneve sn, Svenstorp, Lillegården.

Pl. 114.

Litteratur: E. Magnusson, Ett nytt runstensfynd i Kinneveds socken (i: VFT 4: 9, 1935, s. 46 f.); Handlingar 1935, 1936, 1937 (restaureringsrapport) i ATA; H. Jungner, Nytt från Falbygdens runfront (i: Falbygden 3, 1936, s. 17 f.).

Äldre avbildning: J. Liedholm, blyertsskiss 1935 (ATA).

Runstenen står sedan 1937 rest i en stenbunden beteshage c:a 150 m. SSV om Svenstorp Lillegården, c:a 400 m. NNV om landsvägen Brismene–Kinnarp stn och c:a 1500 m. VNV om Kinneve kyrka. Stenen